

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної роботи
доц. ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм»
освітня програма	«Туризм»
вид дисципліни	за вибором
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

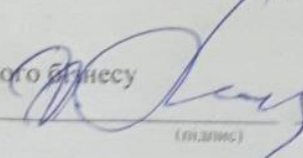
Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
28 серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Георгій Довгаль, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол № 1 від " 28 " серпня 2020 року

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

(підпис)

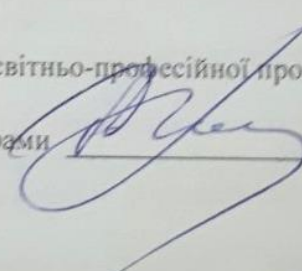
Анатолій ПАРФІНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № 1 від " 28 " серпня 2020 року

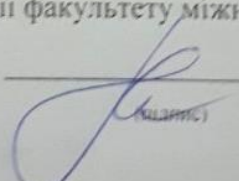
Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми "Туризм"

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Анатолій ПАРФІНЕНКО

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Управління сталим розвитком туризму” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – теоретична та практична підготовка майбутніх менеджерів у галузі управління сталим розвитком туризму, засвоєння особливостей реалізації управлінських рішень у сфері туризму з точки зору її динамічного, рівноважного та упорядкованого розвитку, формування у студентів цілісної системи знань і вмінь ефективного здійснення управлінських рішень у галузі туризму.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку;

ЗК2. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності;

ЗК3. Уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі;

ЗК5. Уміння спілкуватися з експертами інших сфер діяльності по актуальних проблемах розвитку туризму і рекреації;

ЗК12. Уміння приймати обґрунтовані рішення та розв’язувати проблеми;

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК3. Здатність аналізувати геопросторову організацію туристичного процесу і проектувати її розвиток на засадах сталості;

ФК4. Розуміння завдань національної та регіональної туристичної політики та механізмів регулювання туристичної діяльності;

ФК5. Здатність використовувати теорію і методи інноваційно-інформаційного розвитку на різних рівнях управління;

ФК6. Здатність до організації та управління туристичним процесом на локальному та регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному підприємстві;

ФК7. Здатність розробляти та сприяти упровадженню регіональних програм розвитку сталого туризму;

ФК8. Здатність упроваджувати в практику міжнародний досвід рекреаційно-туристичної діяльності;

ФК 9. Розуміння механізмів взаємодії суб’єктів світового та національного туристичного ринків і положень соціально-відповідального бізнесу в туризмі та рекреації;

ФК13. Здатність до визначення стратегічних завдань у розвитку туристичного бізнесу.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
20 год.	8 год. (з них, 8 дистанційних)
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	-

Самостійна робота	
60 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.5. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Знання передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності на межі предметних областей туризму;

ПРН2. Здатність розуміти і застосовувати на практиці теорії та методологію системи наук, які формують туризмологію;

ПРН3. Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в сфері туризму;

ПРН5. Працювати з іноземними джерелами інформації, розробляти план наукових досліджень та стратегії практичної діяльності;

ПРН10. Розробляти стратегії розвитку туристичної діяльності та пропонувати способи удосконалення туристичної інфраструктури на різних рівнях державного і регіонального управління;

ПРН12. Аналізувати природно-ресурсні та соціально-економічні передумови розвитку та функціонування просторової організації туристичної сфери;

ПРН13. Аналізувати техніко-економічні показники, потреби ринку, інвестиційний клімат та відповідні проектні рішення для ефективного функціонування туристичної індустрії;

ПРН19. Демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень;

ПРН20. Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та методів прогнозування.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Становлення та сутність концепції сталого розвитку туризму

Модель сталого розвитку - основна концепція світового розвитку в XXI столітті. Поняття і система сталого туризму. Різновиди сталого туризму. Спонукальні мотиви до інновацій в галузі туризму. Класифікація сталого розвитку туризму та її зв'язок з інноваціями. Природна рента. Інноваційна рента і квазірента. Форми інноваційної ренти. Технологічна квазірента. Інтелектуальна квазірента. Інформаційна квазірента.

Тема 2. Сталий туризм як форма організації раціонального економічного розвитку

«Людський чинник» в туризмі. Туризм як майданчик зіткнення інноваторів і консерваторів. Значення інновацій для сталого розвитку туризму. Вплив економічних, соціальних та культурних чинників для розвитку туризму. Демографічний чинник. Економічний мотив. Соціокультурні чинники. Релігійний чинник. Ринкові інноваційні механізми як фактор розвитку. Роль держави в становленні сталого туризму. Державне регулювання туристичної діяльності. Органічна єдність інновацій і інвестицій.

Тема 3. Сталий розвиток туризму як складова інноваційного економічного розвитку системи рекреації

Специфіка туризму як інтегрованої соціально-економічної системи рекреації. Динаміка оновлення суспільства і її зв'язок зі змінами в туризмі. Криза як обов'язковий елемент циклічної динаміки системи «суспільство – туристична діяльність». Періодичне інноваційне оновлення як загальна закономірність суспільства в цілому і всіх складових його систем,

туристичної зокрема. Фази інноваційних циклі та їх вплив на сталий розвиток туризму. Взаємовплив інноваційних циклів різної тривалості та їх взаємодія з циклічною динамікою різних сфер суспільства. Основні елементи в структурі процесу сталого розвитку: природно-екологічне середовище, демографічна, технологічна, економічна складові, соціальна структура, державно-політична, соціокультурна і історична складові.

Тема 4. Екологічні проблеми сталого розвитку туризму

Роль екологічних проблем у сучасній економіці. Глобальні екологічні проблеми. Проблем екстерналій (зовнішніх ефектів) та пов'язаних з ними витрат. Включення екстерналій в ринковий механізм - інтерналізація екстерналій. Коригувальні податки (податки Пігу) і субсидії. Шляхи скорочення шкідливих викидів в навколишнє середовище: встановлення норм або стандартів щодо шкідливих викидів; введення плати за викиди; продаж тимчасових дозволів на викиди. Екологічні цикли і кризи. Хроніка тисячоліть. Екологічні катастрофи, викликані людиною. Природні цикли як загальна форма руху матерії. Екологічні цикли. Екологічний спосіб виробництва. Екологічна криза. Екологічна революція. Низка екологічних криз та їх наслідки. Напрямки екологічних інновацій. Екологічні інновації як основа для подолання екологічної кризи. Два основні поля застосування екологічних інновацій. Інновації і охорона навколишнього середовища. Сценарії екологічного розвитку світу. Екологічний туризм як інструмент сталого розвитку.

Тема 5. Оцінювання сталого розвитку туризму

Економічні та соціальні показники розвитку туризму. Життєвий цикл туристичного продукту. Критерії сталого розвитку туризму. Показники та ідентифікатори становлення сталого розвитку туризму. Тенденції динаміки і структури економіки сталого туризму та її зв'язок з змінами в пріоритетів розвитку людства. Світова демографічна криза. Демографічні виклики ХХІ століття. Три головні виклики в області динаміки народонаселення: кризи депопуляції, поляризації і міграції. Нова модель демографічної динаміки. Місце сталого розвитку туризму в моделі розвитку людства.

Тема 6. Економічні та технологічні інновації як умова сталого розвитку туризму

Технології в структурі і динаміці впливу на туристичну діяльність.. Циклічно-генетичні закономірності технологічної динаміки. Технологічний прогрес – загальна закономірність циклічної динаміки. Закономірності технологічної генетики. Інновації в технологічній динаміці. Нові моделі техніки і модифікації технологій. Зміна поколінь техніки і технологій. Технологічний спосіб виробництва. Інноваційний прорив в технологічне майбутнє туризму.

Тема 7. Управління якістю послуг у процесі сталого розвитку туризму

Поняття якості послуг, основні напрямки її забезпечення. Загальні поняття: якість, управління якістю, система якості, політика в сфері якості, послуга, надання послуги. Якість як соціально-економічна проблема розвитку підприємства туристичної індустрії. Значення і підвищення якості послуг в туристичній індустрії. Нормативно-технічна та законодавча база розвитку управління якістю. Мета, завдання та предмет управління якістю туристичних послуг. Складові компоненти якості туристичних послуг: функціональна, технічна, етична якість. Управління якістю на всіх стадіях життєвого циклу послуги. Петля якості послуги. Зміст концепції TQM. Сутність процесного підходу до управління якістю на підприємствах туристичної індустрії.

Тема 8. Проектування сталого розвитку туризму

Поняття проекту як об'єкта управління, його роль у забезпеченні сталого розвитку туристичної галузі та окремих підприємств. Принципи управління проектами підприємства, їх характеристика. Цілі, завдання та функції проектів. Результати впровадження проектів в туризмі. Класифікація видів проектів туристичних підприємств за різними ознаками: за

функціональною спрямованістю, зі цілями інвестування, за сумісністю реалізації, за термінами реалізації, за обсягом необхідних інвестиційних ресурсів, за передбачуваною схемою інвестування. Капітальні вкладення як форма реального інвестування. Учасники проекту, її склад та функції. Життєвий цикл проекту. Структура проекту підприємства туристичної індустрії в розрізі основних розділів. Характеристика його складових. Механізм реалізації проектів на підприємстві.

Тема 9. Особливості управління проектами сталого розвитку туризму

Задачі управління проектами сталого розвитку туризму: забезпечення високих темпів розвитку туристичної галузі через реалізацію ефективних проектів, отримання максимально можливого доходу від реалізації проектів, мінімізація рівня інвестиційного ризику, забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості підприємств у процесі здійснення проектів, пошук шляхів прискорення реалізації діючих проектів реальних інвестицій. Характеристика основних особливостей управління проектами в туризмі. Суб'єкти та об'єкти проекту в сфері туризму. Джерела фінансування проектів у туризмі. Специфічні види інвестиційних проектів в туризмі: інфраструктури! інвестиції, інвестиції у «туризм та відпочинок», інші. Поняття інвестиційної привабливості туристичної галузі, параметри її оцінки. Система основних показників, що характеризують інвестиційну привабливість туристичної галузі. Методи дослідження інвестиційної привабливості туристичної галузі. Інвестиційна привабливість окремих туристсько-рекреаційних регіонів, параметри її оцінки. Система показників, що оцінюють інвестиційну привабливість регіонів. Методи дослідження інвестиційної привабливості окремих туристсько-рекреаційних регіонів.

Тема 10. Управління фінансовим забезпеченням сталого розвитку туризму

Поняття джерел фінансування проектів підприємства та їх класифікація за титулом власності, по групах джерел залучення відносно підприємства, за натурально-речовою формою залучення, за періодом залучення, за національною приналежністю власників капіталу, за цільовим напрямом використання, по забезпеченню окремих стадій процесу управління проектами. Основні принципи формування джерел фінансування проектів туристичного підприємства. Політика формування джерел фінансування проектів підприємства, характеристика етапів її розробки. Обґрунтування загальної потреби підприємства в джерелах фінансування. Основні методи визначення потреби в джерелах фінансування проектів: балансовий, метод аналогій, метод капіталомісткості. Основні схеми фінансування реальних проектів: повне внутрішнє самофінансування, акціонування, венчурне фінансування, кредитне фінансування, змішане (дольове) фінансування. Фактори, що впливають на вибір схеми фінансування проекту. Характеристика джерел фінансування проектів, їх склад та структура. Переваги та недоліки використання власного та позикового капіталу при фінансуванні проектів туристичного підприємства. Напрями оптимізації структури джерел фінансування проектів туристичного підприємства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	с	інд	ср		л	с	інд	ср
Тема 1. Становлення та сутність концепції сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	1			9
Тема 2. Сталий туризм як форма організації раціонального економічного розвитку	9	2	1		6	9	1			8
Тема 3. Сталий розвиток туризму як	9	2	1		6	9	1			8

складова інноваційного економічного розвитку системи рекреації									
Тема 4. Екологічні проблеми сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	1		8
Тема 5. Оцінювання сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	-		9
Тема 6. Економічні та технологічні інновації як умова сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	1		8
Тема 7. Управління якістю послуг у процесі сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	1		8
Тема 8. Проектування сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	1		8
Тема 9. Особливості управління проектами сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	1		8
Тема 10. Управління фінансовим забезпеченням сталого розвитку туризму	9	2	1		6	9	-		9
Усього годин	90	20	10		60	90	8		82

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Становлення та сутність концепції сталого розвитку туризму	1
2.	Сталий туризм як форма організації раціонального економічного розвитку	1
3.	Сталий розвиток туризму як складова інноваційного економічного розвитку системи рекреації	1
4.	Екологічні проблеми сталого розвитку туризму	1
5.	Оцінювання сталого розвитку туризму	1
6.	Економічні та технологічні інновації як умова сталого розвитку туризму	1
7.	Управління якістю послуг у процесі сталого розвитку туризму	1
8.	Проектування сталого розвитку туризму	1
9.	Особливості управління проектами сталого розвитку туризму	1
10.	Управління фінансовим забезпеченням сталого розвитку туризму	1
	Разом	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Розкрити становлення та сутність концепції сталого розвитку туризму	6	8
2.	Проаналізувати сталий туризм як форма організації раціонального економічного розвитку	6	8
3.	Розкрити сталий розвиток туризму як складову інноваційного економічного розвитку системи рекреації	6	8
4.	Виявити екологічні проблеми сталого розвитку туризму	6	8
5.	Провести оцінювання сталого розвитку туризму	6	9

6.	Розкрити економічні та технологічні інновації як умова сталого розвитку туризму	6	8
7.	Розкрити управління якістю послуг у напрямку сталого розвитку туризму	6	8
8.	Проаналізувати проектування сталого розвитку туризму	6	8
9.	Виявити особливості управління проектами сталого розвитку туризму	6	8
10.	Розкрити управління фінансовим забезпеченням сталого розвитку туризму	6	9
Разом		60	82

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним навчально-дослідним завданням є підготовка та виступ на практичному занятті з презентацією уPowerPointприкладузакордонногодосвіду ефективного управління сталим розвитком туризму, що обирається самим студентом.

За виконання індивідуальних завдань студент отримує до 20 балів.

7. Методи контролю

Засвоєння теми (**поточний контроль**) контролюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (**проміжний контроль**) – на семінарських підсумкових заняттях або виконанням практичних завдань за темами курсу.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: виконання практичних завдань за темами курсу; тестові завдання; підготовка презентації; письмова форма заліку.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст залікового завдання й оцінювання відповідей на заліку:

- теоретичне питання – 15 балів;
- творче питання – 25 балів.

У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік дистанційно на платформі Googleclassroom** в дистанційному курсі «Управління сталим розвитком туризму», режим доступу: <https://classroom.google.com/u/1/c/MTUzMjg4NTg4MzA2> (Код курсу: syabxtm).

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота										ІЗ	Разом	Залік	Сума
Розділ 1			Розділ 2				Розділ 3			20	60	40 (15 балів за теор. питання та 25 балів за творче питання)	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4				
2 бали за виконання практичних завдань та 2 бали за виконання тестових завдань за кожною темою													

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов А.Н. Тищенко, Н.А. Дробитько, О.С. Абрамова. - Х. : ХНЭУ, 2014. - 255 с.

Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм : учеб. для вузов / Ф. Котлер; пер. с англ.; под ред. Р.Б. Ноздровой. - М.: ЮНИТИ, 2018. - 787 с.

Мазаракі А.А та ін. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі. Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба, А.В. Семенчик. - К.: Атака, 2013. - 584 с.

Пушкар М. Р. Менеджмент: теорія та практика : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Р.М. Пушкар, Н. П. Тарнавська. - 3-тє вид., перероб. і допов. - Тернопіль : Карт-бланш. 2015.-486 с.

Решетняк Е.И/ Современныметодыуправленияпредприятиемсферы услуг / Е.И. Решетняк. - Х. : Фактор, 2018. - 544 с.

Сучасні концепції менеджменту : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / за ред. Л.І. Федулової / Л.І. Федулова, Н.І. Гавловська, О.В. Декалюк, С.В. Ковальчук. - К. : Центр учбової літератури, 2017. - 533 с.

Федулова Л.І. Управління сталим розвитком туризму : підруч. для вищ. навч. закл. / Л.І. Федулова. – К. : Либідь, 2006. – 478 с.

Яковец Ю.В. Рента, антирента, квазирента: источники глобального устойчивогоразвития. М., 2002.

Яковец Ю.В., Кузык Б.Н. Стратегияинновационно-технологическогопрорыва. М.: МФК, 2003.

Допоміжна література

Захожай В.Б. Статистичне забезпечення управління якістю: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.Б. Захожай. - К.: ЦНЛ, 2015. - 339 с.

Ильенкова С.Д. Управлениекачеством : учебник для вузов / под ред. С.Д. Ильенковой 2-е изд., перераб.идоп. - М. : Юнити-Дана, 2015. - 334 с.

Койфман Ю.І. Принципи, методи та досвід роботи у сфері забезпечення якості сертифікації. Система якості, правила сертифікації та акредитації : посібник / Ю.І. Койфман. - Л. - К., 2015. - 349 с.

Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов А.Н. Тищенко, Н.А. Дробитько, О.С. Абрамова. - Х. : ХНЭУ, 2014. - 255 с.

Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм : учеб. для вузов / Ф. Котлер; пер. с англ.; под ред. Р.Б. Ноздровой. - М.: ЮНИТИ, 2018. - 787 с.

Мазаракі А.А та ін. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі. Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба, А.В. Семенчик. - К.: Атака, 2013. - 584 с.

Міжнародна стандартизація та сертифікація систем якості : довідник / [Ю.І. Койфман та ін.]-Л.-К. :Вид. ТК, 2015.

Момот О.І. Менеджмент якості та елементи ситеми якості / О.І. Момот. - К.: Центр навч. літ., 2017. - 368 с.

Огвоздин В.Ю. Управлениекачеством: основытеории и практики : учеб. пособие / В.Ю. Огвоздин. - М. : Дело и сервис, 2012.

Пушкар М. Р. Менеджмент: теорія та практика : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Р.М. Пушкар, Н. П. Тарнавська. - 3-тє вид., перероб. і допов. - Тернопіль : Карт-бланш. 2015.-486 с.

Решетняк Е.И./ Современныметодыуправленияпредприятиемсферы услуг / Е.И. Решетняк. - Х. : Фактор, 2018. - 544 с.

Сертифікація в Україні. Нормативні акти та інші документа. - Т. 3. Стандарта з управління якістю та забезпечення якості. - К.: Основа, 1999. - 480 с.

Сучасні концепції менеджменту : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / за ред. Л.І. Федулової / Л.І. Федулова, Н.І. Гавловська, О.В. Декалюк, С.В. Ковальчук. - К. : Центр учбової літератури, 2017. - 533 с.

Шемаєва Л.Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: монографія . / Л.Г. Шамаєва - Х.: ХНЕУ, 2019 . - 240 с.

Янгмен К. Менеджмент качества: цель и необходимые условия. ОпытСеверной Америки и Японии / К.Янгмен // Управлениекачеством. - 2017. - № 6. - С. 22-25.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- <http://civicua.org>– електронний портал суспільних організацій України
- <http://europa.eu.int/>– електронний портал Євросоюзу
- <http://news.ft.com/>– офіційний сайт газети *FinancialTimes*
- <http://president.kremlin.ru/>– офіційний сайт президента РФ (Москва)
- <http://whitehouse.org/>– офіційний сайт Білого дому (Вашингтон)
- <http://www.bank.gov.ua/>– офіційний сайт Національного банку України
- <http://www.cordis.lu/>– Європейська асоціація трансферу технологій, інновацій та промислової інформації
- <http://www.dffd.gov.ua/>– офіційний сайт Державного Фонду фундаментальних досліджень України
- <http://www.economist.com/>– сайт журналу *Economist*
- <http://www.ei.com.ua/>– інформаційне агентство Експресінформ – основні фінансові індикатори України
- <http://www.europe-innova.eu/>– Європейський портал щодо ініціатив у сфері інновацій
- <http://www.imf.org/>– офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
- <http://www.industry.com.ua/>– рейтинги українських підприємств, у тому числі і науково-виробничих, на сайті Міністерства промислової політики України
- <http://www.kmu.gov.ua/>– урядовий портал Кабінету Міністрів України
- <http://www.me.gov.ua/>– офіційний сайт Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України
- <http://www.nttc.edu/>– Національний Центр Технологічного Трансферу (NTTC), створений Конгресом США у 1989 р.
- <http://www.osce.org/>– офіційний сайт Організації безпеки та співробітництва в Європі
- <http://www.rada.gov.ua/>– офіційний сайт Верховної Ради України
- <http://www.spfu.gov.ua/>– офіційний сайт Фонду держмайна України
- <http://www.times.com/>– офіційний сайт газети *New-YorkTimes*
- <http://www.ukrindustrial.com/>– Український промисловий портал, інформаційна інфраструктура інноваційного бізнесу
- <http://www.unctad.org/>– офіційний сайт *UNCTAD*
- <http://www.worldbank.org/>– офіційний сайт Світового банку
- www.ac-rada.gov.ua– офіційний сайт Рахункової палати України
- www.cordis.lu/libraries– європейський бібліопростір

- www.FreePatentsOnline.com – безкоштовний онлайнний каталог патентів з можливістю пошуку
- www.icps.kiev.ua/ – офіційний сайт Міжнародного центру перспективних досліджень
- www.news-4-u.com/eeurope.shtml – офіційний сайт економічних новин та фінансової інформації щодо країн Східної Європи
- www.prezident.gov.ua – офіційний сайт Президента України

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі **Googleclassroom** в дистанційному курсі «Управління сталим розвитком туризму», режим доступу: <https://classroom.google.com/u/1/c/MTUzMjg4NTg4MzA2> (Код курсу: syabxtm). проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік дистанційно на платформі Googleclassroom** в дистанційному курсі «Управління сталим розвитком туризму», режим доступу: <https://classroom.google.com/u/1/c/MTUzMjg4NTg4MzA2> (Код курсу: syabxtm).